

בסגנון חופשי

מקבוצת ד. לבקוביץ יעוץ והדרכה בע"מ
תכנון ופיקוח, ספרות מקצועית, יעוץ בטיחות ורישוי לאתרי רחצה
ביה"ס הארצי למקצועות המים הים והבריכה - בשיתוף הקריה האקדמית אונו

טיפייסבוק TIPFacebook

עמוד הפייסבוק של מערכת "בסגנון חופשי" לאתרי רחצה

מאמר 4 - 8 באוגוסט 2013

מהי "בריכה ציבורית" ומהי "בריכה פרטית" ?

האם בריכה בקיבוץ/בית משותף היא בריכה "ציבורית" או "פרטית" ?

מאת: דוד לבקוביץ

כללי

"בריכה פרטית", עפ"י תקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות) (תיקון מס' 2) (חלק כ"א – בריכות שחייה), התשס"ח - 2008, מוגדרת כבריכת שחייה מיוחדת ביחידת דיור אחת בלבד, המיועדת לשימוש פרטי של אותה יחידת דיור. ככזאת היא איננה טעונת רישיון עסק כפי שאבהיר בהמשך.

"בריכה ציבורית", לעומת זאת, איננה מוגדרת בחקיקה ואולם ניתן להגדירה, לדעתי, כבריכה טעונת רישוי עסקים, עפ"י צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשנ"ה – 1995, אשר מתנהלת לשם עשיית רווחים. מה שיקבע האם הבריכה היא טעונת רישוי או לא הם הייעוד והשימושים שלה כפי שבאו לידי ביטוי, בין השאר, בתוכנית ההגשה לוועדה לתכנון ובניה ובשימושים שלה בפועל.

בסגנון חופשי

מקבוצת ד. לבקוביץ יעוץ והדרכה בע"מ

תכנון ופיקוח, ספרות מקצועית, יעוץ בטיחות ורישוי לאתרי רחצה
ביה"ס הארצי למקצועות המים הים והבריכה - בשיתוף הקריה האקדמית אונו

הדרישות לבריכות "ציבוריות"

הדרישות לתכנון, בניה ותפעול בטיחותי של בריכות שחייה טעונות רישוי עסק ("ציבוריות")
מעוגנות במספר חוקים ותקנות:

- חוק התכנון והבניה, התשכ"ה – 1965 ותקנותיו: לרבות ובמיוחד תקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות) (תיקון מס' 2) (חלק כ"א – בריכות שחייה), התשס"ח - 2008.
- חוק הסדרת מקומות רחצה, תשכ"ד – 1984.
- חוק רישוי עסקים, תשכ"ח – 1968 והתקנות הנלוות לו. בריכות שחייה טעונות רישוי עסק ("ציבוריות") מפוקחות עפ"י חוק רישוי עסקים והתקנות שהותקנו על פיו. הרישוי והפיקוח ניתן ע"י הרשות המקומית המשמשת כרשות הרישוי וכן ע"י נותני האישור (משטרת ישראל, משרד הבריאות, כיבוי אש ומחלקות העירייה השונות כגון מהנדס הרשות המקומית).
- תקנות רישוי עסקים (תנאי תברואה נאותים לבריכות שחייה), התשנ"ד – 1994. בפיקוח משרד הבריאות.
- תקנות הסדרת מקומות רחצה (בטיחות בבריכות שחייה), התשס"ד – 2004: החל משנת 2004 נכנסו לתוקף תקנות בטיחות חדשות אלו לבריכות שחייה שהחליפו את צו להסדרת מקומות רחצה (בריכות שחיה מוכרזות). האחריות לבטיחות מבקרי הבריכה עברה ממשרד הפנים ויישום התקנות הללו עברו ל- "מחזיקי הבריכה" עם פיקוח של הרשויות המקומיות. יישום התנאים בתקנות אלה מהווים תנאי לרישיון העסק.

בסגנון חופשי

מקבוצת ד. לבקוביץ יעוץ והדרכה בע"מ
תכנון ופיקוח, ספרות מקצועית, יעוץ בטיחות ורישוי לאתרי רחצה
ביה"ס הארצי למקצועות המים הים והבריכה - בשיתוף הקריה האקדמית אונו

סטאטוס בריכות שחייה בקיבוצים ובבתים משותפים

ומה לגבי סטאטוס בריכות שחייה בקיבוצים ובבתים משותפים ?

סוגיה זו נדונה רבות ונכון להיום, עפ"י פסיקת בתי המשפט שיפורטו בהמשך, והתייחסות הרשויות הנוגעות בדבר¹, בריכות שחייה בקיבוצים שבהם הבריכה משמשת רק את חברי המשק ואורחיהם, כמו גם בניי מגורים שלהם בריכה המשמשת את דייריהן בלבד, הן אינן טעונות רישיון עסק, עם כל המשתמע מכך לגבי החובה לעמוד בדרישות של גורמי הרישוי בהיבטים השונים כגון ביטחון בריאות ובריאות. יחד עם זאת ראוי להצביע על היבט "חובת הזהירות" הנדרשת מאנשים סבירים כפי שיצוין בהמשך בפסק דין קיבוץ אפיקים.

סוגיית רישוי עסק לבריכות שחייה בקיבוצים נדונה יחסית בהרחבה בערכאות משפטיות שונות כמפורט להלן:

- ע.פ 66/70 בבית המשפט המחוזי בנצרת מדינת ישראל נ' קיבוץ הגושרים - שם נפסק כי ניהול בריכת שחייה בקיבוץ איננו עסק טעון רישוי. בית המשפט קבע, בין השאר, כי העובדה שהבריכה הייתה פתוחה לקהל הרחב לא הופכת את ניהול ואחזקת הבריכה לעסק אם לא מתלווה לכך צביון מסחרי. משהוכח כי הבריכה היא לשימוש הפרטי של חבר הקיבוץ בלבד וכי אין כל צביון מסחרי וכמו כן שהמדינה לא הצליחה להוכיח כי הבריכה היא עסק שחייב ברישיון, פטר את הקיבוץ מאחריות.
- ע.א 4597/91 בבית משפט העליון קיבוץ אפיקים נ' חי כהן ואח' - שם נפגע נער כבן 13.5 שנים שבא להתארח אצל קרוביו בקיבוץ, לאחר שרץ, קפץ למי הבריכה, נפגע בראשו והפך למשותק. הקיבוץ טען להגנתו, בין היתר, כי אין להטיל עליו אחריות לקרות התאונה מאחר שאיננה טעונת רישוי וכזאת לא הייתה נדרשת לעמוד בחיקוקים מסוימים כגון חוק ותקנות רישוי עסקים. הערעור נדחה לאור חובת הזהירות שעל הקיבוץ היה לעמוד בה. בית המשפט פסק כי עצם העובדה כי דבר חיקוק פלוני, המטיל חובה לנקוט אמצעי זהירות, אינו חל על מזיק אלמוני, ואינה מחייבת את המסקנה כי

¹ כגון רשויות הרישוי ברשויות המקומיות, משרד הבריאות וכיו"ב

בסגנון חופשי

מקבוצת ד. לבקוביץ יעוץ והדרכה בע"מ

תכנון ופיקוח, ספרות מקצועית, יעוץ בטיחות ורישוי לאתרי רחצה
ביה"ס הארצי למקצועות המים הים והבריכה - בשיתוף הקריה האקדמית אונו

אותו מזיק אלמוני פטור מנקיטת אמצעי הזהירות המנויים בחיקוק. נקבע שם כי דווקא קיומה של חובה סטטוטורית יכולה ללמד על רמת הזהירות הנדרשת לצורך עוללת הרשלנות וכי החובה הסטטוטורית יכולה לשמש כאינדיקציה לסטנדרט הזהירות שחייב בו האדם הסביר.

- ע"פ 175/98 בבית משפט המחוזי תל אביב-יפו שעלבים נ' מדינת ישראל – שם שימשה הבריכה בנוסף לחברי הקיבוץ, גם אוכלוסייה חיצונית כגון תלמידי ישיבה ושכונה קרובה והקיבוץ גבה לדבריו רק תשלום סמלי שנועד לשקף נשיאה בהוצאות בלבד. במסגרת ערעור של קיבוץ שעלבים על פסיקת בימ"ש השלום לגביו, הוא ביקש להסתמך על פס"ד הגושרים בכדי להוכיח כי הוא פטור מרישיון עסק. הערעור נדחה ע"י בית המשפט אשר פסק כי מאחר שהקיבוץ גבה דמי כניסה בצורת דמי מנוי מתושבים שאינם חבריו ואף העניק להם שירותים נוספים כגון לימודי שחייה בתשלום, יש בהם פעולות בעלות השלכות מסחריות ואין זה רלוונטי אם בסופו של דבר גביה זו מטרתה רווח ממש או רק הקטנת הוצאות.
- ע"פ 704/99 בבית משפט המחוזי בנצרת מדינת ישראל נ' אסולין - שם נקבע כי בריכות שחייה בקיבוצים, אשר משמשות את חברי הקיבוץ ואוריהם בלבד, ואשר אינן פתוחות למבקרים מבחוץ כנגד תמורה כספית, אינן נופלות לגדר הגדרת העסקים טעוני הרישוי.
- רע"פ 4270/03 מדינת ישראל נ' תנובה - התייחס שוב בית המשפט גם לעניין פסק הדין של הגושרים. המדובר בפס"ד הנותן מענה לשאלות השנויות במחלוקת בדבר הצורך בהוצאת רישיונות עסק בעסקים שונים. זהו פס"ד התואם את רוח התקופה. עד לפס"ד זה, בשל הקושי להגדיר את "הרווח" המופק ממתקנים אלו (למרות גם קודם ניתן היה לעשות כימות כספי להטבות האמורות), ולאחר שבתי המשפט השונים זיכו החברות באספקלריה זו שאין צורך ברישיון בשל עובדה זו, בחרו הרשויות המקומיות שלא לדרוש הוצאת רישיונות עסקים במקרים אלו. פסק הדין קובע כי אין לשלול מעסק אופי של עסק אך משום שאינו מתנהל לשם עשיית רווחים. יחד עם זאת אין להסיק כי כל פעילות, אף כזו שאינה נועדה לשם הפקת רווחים, תחשב אוטומטית לעסק טעון רישוי, ובהתאם לדברי כבי' השופט חשין, יש לפעול במקרים אלו עפ"י ההיגיון והשכל הישר.

©

כל הזכויות שמורות

אין להעתיק או להפיץ פרסום זה או קטעים ממנו בשום צורה ובשום אמצעי אלקטרוני, אופטי או מכני (לרבות צילום והקלטה) ללא אישור בכתב מראש מדוד לבקוביץ.
נעשה הכל כדי להעמיד את הדברים שבמדרוך על דיוקם ועדכונם עד ליום הפרסום. יחד עם זאת, ראוי להסתמך תמיד על מקורות החקיקה המעודכנים.